

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертацію Богурського Юрія Віталійовича
«Формування державної політики соціальної безпеки суспільства» подану до захисту на засіданні Спеціалізованої вченої ради Д 64.062.09 у Національному аерокосмічному університеті «Харківському авіаційному інституті» на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Актуальність представленого дослідження обумовлена тим, що великомасштабні перетворення, суть яких полягала в модернізації політичної системи, торкнулися усіх сфер і елементів соціально-політичного напрямку. Зміна суспільного устрою супроводжувалася процесами руйнування, перекомпонування, трансформації колишніх контурів соціальної структури українського суспільства, посиленням соціальної нерівності, поляризацією населення, негативними процесами маргіналізації і аномії.

Усе більш чітко проявлялася тенденція до самоусунення держави зі сфери соціального регулювання: з боку державних інститутів не проводилося адекватних заходів порядку, реформа інститутів соціального захисту проводилася уповільненими темпами або не встигала за змінами у складі соціальних груп. У цих умовах виникло протиріччя між існуючою соціальною структурою українського суспільства і державною соціальною політикою, її суттю, механізмами, формами і основними напрямками.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана в науково-дослідному центрі Національного університету цивільного захисту України в межах науково-дослідної роботи «Розробка механізмів державного управління соціально-економічною сферою та її галузями в контексті забезпечення безпеки українського суспільства» (ДР № 0118U001007). Внесок здобувача полягає в обґрунтуванні підходів та визначення напрямів удосконалення соціальної політики держави.

*Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень,
висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації*

Мета, що сформульована автором та логічно відображає суть роботи, полягає в обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення напрямів формування державної політики соціальної безпеки суспільства.

Перейдемо до змісту дисертаційної роботи.

Після вступу, який написано в повній відповідності до вимог МОН України, дисертант перший розділ дослідження присвятив характеристиці суті та змісту соціальної безпеки суспільства, розглянув соціальну безпеку суспільства як складову національної безпеки, визначив внутрішні джерела та причини соціальних небезпек та загроз. (стор.19 – 69).

У другому розділі *Аналіз формування державної політики соціальної безпеки суспільства* – надано оцінку формування державної політики соціальної безпеки суспільства, визначено роль и характер економічного механізму формування державної політики соціальної безпеки суспільства, проаналізовано особливості формування державної політики соціальної безпеки суспільства (стор. 70 – 122).

Логічно дисертацію завершує заключний **третій** розділ – *Удосконалення напрямів формування державної політики соціальної безпеки суспільства*, в якому окреслено шляхи зміцнення громадського суспільства при удосконаленні політики соціальної безпеки, позначені напрями військово-соціальної роботи, як складової державної політики соціальної безпеки суспільства, обґрунтовано концептуальні засади прогнозування розвитку системи військово-соціальної роботи при забезпеченні державної політики соціальної безпеки суспільства (стор. 122 – 166).

Розділи власних досліджень адекватно розкривають поставлені задачі містять посилання на власні публікації.

Новизна наукових положень дисертаційного дослідження Богурського Ю.О. полягає в науково-практичному обґрунтуванні теоретичних положень та

удосконалення напрямів формування державної політики соціальної безпеки суспільства.

Серед найбільш значущих результатів дослідження, що мають наукову новизну можна відзначити те, що: обґрунтовано систему заходів і гарантій, що забезпечують стійкий розвиток і захист суспільства і держави від внутрішніх і зовнішніх загроз в різних сферах життєдіяльності, мікрорівень яких пов'язаний із забезпеченням прав і свобод людини при формуванні політики соціальної безпеки, макрорівень – зі збереженням ціннісних основ суспільства, а мегарівень з національною безпекою, спрямованою на дотримання балансу на першому і другому рівнях, як безпеку особливої сфери життя суспільства, сфери забезпечення високого рівня життя народу за допомогою мінімізації викликів, загроз і ризиків в області охорони здоров'я, освіти, інформаційній сфері.

В роботі удосконалено: підходи до механізму реалізації соціального захисту військовослужбовців з підтримки їхнього функціонування, дотримання законних прав і свобод, що вимагає не лише відповідного законодавчого забезпечення, але і здійснення в повному об'ємі усіх складових організації захисту їх прав і інтересів у рамках соціального партнерства; сприяння інституціалізації військово-соціальної роботи у Збройних Силах, встановлення державних гарантій у сфері працевлаштування.

Методологічний конструкт дослідження соціальної безпеки як індикатора національної безпеки України, у рамках якого представлена інституціональна матриця функціонування системи соціальної безпеки і критерії її виміру; виявлені основні ризики і загрози соціальної безпеки і визначені тенденції розширення зони ризику національної безпеки в контексті реалізації модернізаційної стратегії соціально-політичного розвитку держави.

Набуло подальшого розвитку: понятійний апарат науки державного управління шляхом уточнення такої дефініції, як "соціальна безпека" у вузькому і широкому розумінні, виявлені структурні рівні соціальної безпеки (мікро-рівень, макро-рівень і мега-рівень) в широкому розумінні цієї категорії і характеристики соціальної безпеки як безпеки в соціальній сфері життя;

напрями та складові економічного механізму подолання загроз соціальної безпеки в контексті забезпечення національної безпеки України, пов'язані з комплексом заходів, спрямованих на подолання дегуманізаційних і демодернізаційних тенденцій у сфері соціально-політичного проектування і соціально-економічної політики, захистом духовної складової соціальної безпеки через повернення історичної пам'яті і формування діалогу поколінь.

Окремою позитивною рисою дослідження Богурського Ю.О. є те, що стан удосконалення механізмів державної соціальної політики досліджується комплексно, з позицій не лише державного управління, а й соціології, політології та інших наук соціогуманітарного циклу та з урахуванням економічної складової.

Побудова дисертантом положень роботи на базі використання здобутків соціологічної, економічної думки, що відносяться як до минулого, так і сучасного періодів забезпечила достовірність і обґрунтованість цих положень. Доведення багатьох пропозицій і концептуальних положень до рівня їх практичного запровадження, тобто переведення їх у ранг розробок, позитивні відгуки стосовно запровадження результатів дисертаційного дослідження – це є важливим доказом їх достовірності та обґрунтованості.

Наукові положення, розроблені дисертантом, базуються на використанні відповідних методів наукових досліджень та використанні фундаментальних положень економічної теорії та теорії державного управління, інших наук, що також підтверджує достовірність та обґрунтованість наукових положень представлених в дисертації.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях та авторефераті.

Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних наукових конгресах та науково-практичних конференціях в різних містах України, а також за кордоном.

Основні положення дисертації викладено автором у 1 колективній монографії, 4 статтях у наукових фахових виданнях, включених до категорії Б; з

них 2 статті у закордонному науковому виданні за напрямком дослідження; 3 тезах доповідей на конференціях. Загальний обсяг публікацій автора відповідно до теми дослідження становить 4,87 друк. арк.

У наукових працях в повній мірі відзеркалено всі розділи рецензованої дисертації.

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Дисертаційна робота подана за традиційною схемою, викладена українською мовою на 201 сторінці друкованого тексту. Вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел налічує 270 найменувань, що дозволило автору запропонувати ряд наукових положень, висновків і рекомендацій, отриманих на основі вивчення цієї значної кількості наукової літератури з даної проблематики.

Зміст автореферату повністю відображає основні положення дисертаційної роботи, а висунуті висновки і практичні рекомендації роботи повністю відповідають меті та задачам дослідження. Зауважень, щодо оформлення автореферату та його змісту немає, і він повністю відповідає існуючим вимогам МОН України.

В цілому дисертаційна робота та автореферат, написані літературною українською мовою, легко читаються і сприймається.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Полягає в можливості їхнього застосування в діяльності органів публічної влади, що сприятиме підвищенню результативності інституційної реалізації державної політики соціальної безпеки суспільства.

Теоретичні напрацювання та пропозиції щодо застосування наукових підходів до військово-соціальної роботи, як складової державної політики соціальної безпеки суспільства України використовуються в роботі Управління психологічного забезпечення та соціального захисту Департаменту персоналу

Державної служби України з надзвичайних ситуацій (довідка про впровадження від 18.12.2025 р.).

Практичні рекомендації автора дисертаційного дослідження стосовно економічного механізму формування державної політики соціальної безпеки суспільства в умовах воєнного стану впроваджено в роботу Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації (довідка про впровадження від 24.12.2024 № 7188/01-07).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

В процесі рецензування дисертаційної роботи управління Богурського Юрія Віталійовича «Формування державної політики соціальної безпеки суспільства» виникли такі зауваження та побажання:

1. В роботі автор детально розглядає механізм формування державної політики соціальної безпеки суспільства при впровадженні зарубіжного досвіду, але не показує впровадження на рівні України.

2. В дисертаційній роботі не розкрито в повній мірі напрями військово-соціальної роботи, як складової державної політики соціальної безпеки суспільства;

3. У вступі автор наводить данні про вчених, які займалися розробкою визначеної проблеми, але відсутні посилання на їхні наукові здобутки у списку використаних джерел.

4. В авторефераті дисертаційного дослідження бракує статистичного матеріалу, хоча в дисертації він постійно використовується при здійсненні наукового порівняльного аналізу.

5. В тексті дисертаційного дослідження не достатньо приділено уваги аналізу основних наукових публікацій за темою дисертаційної роботи з використанням вітчизняних і іноземних джерел, переважно за останній період.

В той же час слід відзначити, що вказані зауваження ні в якій мірі не знижують загальної наукової і практичної цінності роботи і не впливають на достатньо позитивну оцінку дисертації Богурського Юрія Віталійовича.

Загальний висновок

Таким чином, слід зазначити, що дисертаційна робота Богурського Юрія Віталійовича «Формування державної політики соціальної безпеки суспільства», відповідає вимогам МОН України, пунктів 9,10,12 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а саме: є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати в галузі науки державного управління, що вирішує конкретне наукове завдання, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент:

професор кафедри кримінального права та процесу

Хмельницький університет управління та

права імені Леоніда Юзькова

доктор наук з державного управління, професор

Олег КРАВЧУК

Підпис
ЗАСВІДЧУЮ:
Меч. ВК ХУУП
імені Леоніда Юзькова

Мілія Якович